

СВЕТСКИ ДАН ХРАНЕ – 16. ОКТОБАР И ОКТОБАР – МЕСЕЦ ПРАВИЛНЕ ИСХРАНЕ

„Гаји, храни, подржавај. Сви заједно. Наше акције наша су будућност.”

Организација за храну и пољопривреду (FAO) сваке године 16. октобра обележава Светски дан хране, дан када је ова организација и основана 1945. године. У Србији се 16. октобар – Светски дан хране обележава од 2001. године уз подршку Министарства здравља Републике Србије. Ове године, Светски дан хране, 16. октобар, обележава се под слоганом: „Гаји, храни, подржавај. Сви заједно. Наше акције наша су будућност” са фокусом на јачање прехранбених система и смањење броја гладних у свету.

Светски дан хране 2020. обележава 75. годишњицу FAO-а у тренутку када се земље широм света баве пандемијом болести COVID-19 и њеним последицама.

Очување приступа здравствено безбедној храни јесте и остаје део одговора на пандемију COVID-19, посебно за сиромашне земље у којима је пандемија довела до још израженије економске кризе. У овом тренутку је важно обезбедити подршку херојима хране – пољопривредницима и свим запосленима у ланцу производње хране који омогућавају безбедан пут хране од њиве до трпезе.

Кључне чињенице

- **Глад на нашој планети.** Преко две милијарди људи нема приступ довољној количини здравствено безбедне хране. Очекује се да ће до 2050. године тај број бити 10 милијарди људи.
- **Пандемија COVID-19 повећава број гладних.** Скоро 690 милиона људи широм света је гладно, што је 10 милиона више него 2019. године. Због пандемије COVID-19 овај број се може повећати за још 83–132 милиона људи.
- **Висока цена неухрањености.** Неухрањеност (укључујући потхрањеност и недостатак микронутријената), као и прекомерна ухрањеност и гојазност, утичу на глобалну економију у просеку 3,5 билиона америчких долара годишње.
- **Време за акцију.** Стални пораст броја гладних од 2014. године, заједно са порастом броја гојазних, јасно указује на потребу да се интензивирају активности усмерене на јачање система производње хране.
- **Гајити, хранити, подржавати.** Упркос чињеници да има најмање 30.000 јестивих биљака, данас 66% укупних усева чини само девет биљних врста. Потребно је да узгајамо разноврсну храну да бисмо нахранили свет.

Време је да се ојачају системи производње хране

Последњих деценија свет је остварио значајан напредак у унапређењу пољопривредне производње. Иако се сада производи више него довољно хране потребне да нахране сви, системи производње хране нису уравнотежени. Глад, гојазност, деградација животне средине, губитак агро-биолошке разноликости, велика количина хране која се баца и недостатак сигурности за раднике у прехранбеном ланцу, само су нека од питања.

У оквиру развоја и припреме планова земаља за опоравак од последица пандемије COVID-19 потребно је искористити прилику за развој и усвајање иновативних решења за унапређење система производње хране на основу научних доказа.

Светски дан хране позива на глобалну солидарност у циљу помоћи свима, а посебно најугроженијим популацијама да се опораве од кризе. Циљ је и да се повећа отпорност система за производњу хране на растуће изазове укључујући климатске промене, омогућити да здравствено безбедна храна одговарајуће хранљиве вредности буде доступна свима, као и да се обезбеди достојанствен живот радницима запосленим у производњи хране.

Наше активности данас наша су будућност

Државне институције, приватни сектор и цивилно друштво треба заједно да раде на обезбеђивању производње довољних количина разноврсне здравствено безбедне хране у циљу одржања живота на планети Земљи.

Дигиталне технологије су кључне за трансформацију начина производње, прераде, промета и конзумирања хране и за изградњу отпорнијих и снажнијих система производње хране. Оне имају потенцијал да премосте велики дигитални јаз између развијених и земаља у развоју, градова и руралних подручја, мушкараца и жена, младих и старих. Дигитализација је нажалост недостижна за преко три милијарде људи на свету који немају приступ интернету, од којих већина живи у руралним и удаљеним областима.

Нове технологије обећавају револуционарне промене за власнике малих фарми, који производе и до 80% светске хране, на пример даљинско праћење путем сателита и мобилних телефона, коришћење апликација са потенцијалом за оптимизацију ланаца хране, повећање приступачности намирницама одређене хранљиве вредности, смањење бацања хране, борбу против штеточина и болести.... Интензивна обука за унапређење дигиталних вештина пољопривредника и уважавање њихових идеја и потреба је од суштинског значаја, као и подстицаји за производњу разноврсне хране одговарајуће хранљиве вредности.

Заједничке активности у 150 држава света чине да Светски дан хране буде један од најчешће обележаваних датума у Календару јавног здравља. Заједничким снагама владе држава, предузећа, невладине организације и медији организују различите манифестације у циљу заговарања шире јавности да се помогне гладнима и да се обезбеде услови за правилну исхрану за све.

Институт за јавно здравље Србије „Др Милан Јовановић Батут” са мрежом окупних института/завода за јавно здравље сваке године обележава Светски дан хране, 16. октобар и кампању Октобар – месец правилне исхране. Ове године поводом Светског дана хране расписан је конкурс за избор најбољих ликовних и литерарних радова за децу предшколских установа и ученике основних школа на тему „Здравље на уста улази” са циљем подстицања здравственоваспитног рада у предшколским установама и школама на тему правилне исхране.